

It- og telepolitisk redegørelse 2008

Regeringen
Marts 2008

It- og telepolitisk redegørelse 2008

Regeringen
Marts 2008

Indhold

Ministerens forord	5
En fremadrettet digitalisering	6
Digital infrastruktur i verdensklasse	8
Fremtidens digitale færdigheder	12
Sikker og tryk anvendelse af IKT	14
Værdifuldt digitalt indhold og nye muligheder	16

Ministerens forord

Informations- og kommunikationsteknologi (IKT) er med til at gøre Danmark til mulighedernes samfund. Et samfund, hvor alle har mulighed for at skabe et godt liv i trygge rammer med globalt udsyn.

Vi har mulighed for at kommunikere med hele verden uafhængig af tid og sted. Vi kan ordne bankforretninger, når vi har tid i kalenderen, og vi kan med teknologiens hjælp i højere grad organisere vores arbejde, så det passer til den enkelte.

Men vi kan gøre det endnu bedre.

IKT skal spille en central rolle i løsningen af de udfordringer, vi står overfor i de kommende år. Det kræver blandt andet, at:

- > De digitale løsninger giver værdi til den enkelte bruger
- > Brugervenlighed kommer i centrum i stedet for teknik
- > IKT tænkes aktivt ind i nye løsninger og strukturer.

Fleksible digitale løsninger skal give et samlet kvalitetsløft til den digitale offentlige service og forvaltning. Udviklingen er i disse år inde i en afgørende fase, hvor digitale løsninger samles og integreres på tværs af den offentlige sektor.

Jeg mener, at vi skal blive endnu bedre til at sætte den enkeltes behov i centrum og være bedre til at udbrede de løsninger, som vi ved virker.

IKT er meget mere end administration og digitale selvbetjeningsløsninger. Ved at anvende de digitale muligheder innovativt, kan der skabes produkter og løsninger, der kan hjælpe den enkelte i hverdagen – både privat og på arbejdspladsen. Det kan for eksempel være med til at aflaste pleje- og sundhedspersonalet i den offentlige sektor.

Det kan også være løsninger, der er med til at håndtere de miljø- og klimaudfordringer, vi står overfor i fremtiden. Det gælder for eksempel i forhold til intelligente energi- og trafiksystemer og i forhold til styring af ressourceforbruget i private virksomheder og hjem.

It- og telepolitisk redegørelse 2008 gør status på nogle af de centrale initiativer og resultater på IKT-området i 2007.

Helge Sanders

Minister for Videnskab, teknologi og udvikling

En fremadrettet digitalisering

Den digitale udvikling har været med til at skabe nye muligheder i Danmark og resten af verden. En udvikling, der giver gode forudsætninger for fortsat vækst og velstand. Danmark er placeret blandt de allerbedste i verden i den digitale udvikling og blev i 2007 kåret som verdens bedste nation inden for informations- og kommunikationsteknologi (IKT) i Global Information Technology Report fra World Economic Forum.

Denmark's outstanding levels of networked readiness have to do with the country's excellent regulatory environment, coupled with a clear government leadership and vision in leveraging ICT for growth and promoting ICT penetration and usage.

Kilde: World Economic Forum

IKT kan spille en afgørende rolle i håndteringen af de udfordringer, som Danmark står over for i de kommende år. IKT kan bidrage til en fremtidssikret udvikling, hvor nye teknologiske muligheder bliver bragt i anvendelse på en integreret måde.

IKT spiller en vigtig rolle, når der skal tænkes mennesker frem for systemer, og brugerne skal i centrum. Den fortsatte udvikling af de digitale indgange, borger.dk og virk.dk, sætter en klar ramme for en sammenhængende digital udvikling på tværs af den offentlige sektor. Det gælder for eksempel for borgernes egen adgang til personlige informationer hos offentlige myndigheder, og det gælder for et fleksibelt udbud af offentlige digitale tjenester.

I fjerde kvartal af 2007 var der over 74.000 besøg om ugen på borger.dk mod cirka 66.000 besøg i andet kvartal af 2007. Ligeledes var der stor fremgang i anvendelsen af virk.dk, hvor antallet af indberetninger steg fra cirka 238.000 i 2006 til lidt over 598.000 i 2007.

Kilde: IT- og Telestyrelsen samt Erhvervs- og Selskabsstyrelsen

Regeringen præsenterede i juni 2007 en fællesoffentlig digitaliseringsstrategi med 35 konkrete initiativer. Initiativerne skal skabe forbedringer i servicen til borgere og virksomheder. De skal muliggøre effektivisering og flytte ressourcer fra administration til borgernær service. Det er målet, at al relevant, skriftlig kommunikation senest i 2012 kan foregå digitalt med borgerne og skal foregå digitalt med virksomhederne. Initiativerne skal desuden sikre, at der sker en koordinering og prioritering af digitaliseringsindsatsen i den offentlige sektor gennem mere forpligtende tværgående samarbejde på alle niveauer.

Danske virksomheder skal bruge IKT innovativt, hvis vi fortsat skal være konkurrencedygtige. Det er en forudsætning for vækst og velstand. Derfor er der også i regeringens globaliseringsstrategi fokus på IKT-udviklingen, og i 2007 er der præsenteret

en række initiativer, der skal sikre, at danske virksomheder har de bedste rammer for fremgang og dynamik. Det gælder for eksempel NemHandel-initiativet, der sammen med åbningen af et e-businesscenter (IBIZ-Centret) i Århus skal sikre danske virksomheder et forspring i forhold til resten af verden, når det gælder e-handel. NemHandel-initiativet gør det lige så let for virksomhederne at sende en elektronisk faktura som at sende en e-mail.

Fremtidens fysiske trafikinfrastruktur er blevet kortlagt af Infrastrukturkommissionen med udgangspunkt i en vision om, at trafiksystemerne skal understøtte vækst og skabe sammenhæng mellem krav fra borgere og virksomheder under hensyntagen til klima og miljø.

Den samme vision gælder for den digitale infrastruktur, der er en forudsætning for, at alle danskere kan udnytte de digitale muligheder.

I dag har over 99 procent af borgere og virksomheder mulighed for at få bredbånd. Det svarer til, at der kun er cirka 23.000 husstande og virksomheder, der ikke kan få bredbånd. Sidste år var det tilsvarende tal cirka 44.000. Målsætningen er klar. Alle skal have adgang til bredbånd senest med udgangen af 2010.

Udnyttelsen af de digitale muligheder forudsætter, at brugerne føler sig trygge og sikre ved at anvende dem, har de fornødne færdigheder til at bruge dem, og at der udbydes relevant indhold via de digitale tjenester.

Udbuddet af fremtidens digitale signatur blev skudt i gang i 2007. Udbuddet sætter fokus på højere sikkerhed, bedre mobilitet og større brugervenlighed.

Med en række initiativer i 2007 er der sat fokus på udviklingen i infrastrukturen og telemarkedet i Danmark. Initiativerne omfatter blandt andet et strategisk eftersyn af telereguleringen, en politisk tillægsaftale om nye, overordnede principper for frekvensadministrationen i Danmark og fokus på Next Generation Networks, som forenklet betyder, at radio/tv og telefoni kommer på samme form som internettet. For borgeren betyder det, at man i princippet kan nøjes med en teleydelse til at dække de fleste behov.

IKT er en del af løsningen på miljø- og klimaudfordringerne. Det kan allerede i en vis udstrækning ses i dag, hvor muligheden for at indlejre intelligens i produkter kan nedbringe ressourceforbruget markant og i andre sammenhænge kan optimere ressourceudnyttelsen af for eksempel vindkraft.

Men potentialet er meget større. Derfor er det annonceret, at der frem mod afholdelsen af FN's klimatopmøde i København i december 2009 skal sættes særligt fokus på, hvordan "grøn it" kan bidrage med intelligente løsninger, være kilden til nye organisationsformer og ikke mindst hvordan brugen af IKT selv kan blive mere miljøvenlig.

Digital infrastruktur i verdensklasse

Regeringen arbejder for, at alle danskere skal have mulighed for at udnytte potentialet i et digitaliseret Danmark. Det kræver adgang til bredbånd for alle. Det mål nås bedst gennem en sund og velfungerende konkurrence på telemarkedet mellem forskellige teknologier.

Derfor blev der i 2007 gennemført en auktion over trådløst bredbånd (FWA-frekvenser), hvor der var tilknyttet en forpligtigelse til at dække områder i Danmark, hvor det i dag ikke er muligt at få bredbånd. Prisen for tilladelsen, der gælder til januar 2022, blev 117 millioner kroner.

I international sammenligning topper Danmark OECD's opgørelse over bredbåndsudbredelse med 34,3 bredbåndsabonnementer pr. 100 indbyggere. I 2007 havde 83 procent af befolkningen internetadgang fra hjemmet, og heraf havde 92 procent en bredbåndsforbindelse.

Antallet af bredbåndsforbindelser er fortsat stigende. Der er for eksempel en hurtig vækst i antallet af fibertilslutninger, der i sidste halvår af 2007 steg med 46 procent til cirka 43.000. Samtidig med den øgede udrulning og udbredelse giver udviklingen stigende hastigheder og faldende priser. Andelen af bredbåndsforbindelser på mindst 2 Mbit/s (downstream) er steget fra 42 til 70 procent det seneste år. I begyndelsen af 2008 kostede en 2 Mbit/s forbindelse 249 kroner, mens prisen for samme forbindelse i begyndelsen af 2007 var på 378 kroner. I international sammenligning er der dog fortsat plads til forbedringer, når det gælder netop hastigheder og priser.

Der er også andre udfordringer at tage fat på. Brugere af internettet har de seneste år udviklet sig fra overvejende at være passive modtagere til i langt højere grad at være aktive deltagere, der skaber digitalt indhold, og lægger deres eget brugerskabte musik, billeder og film på internettet. Det stiller nye krav til den hastighed, hvorved brugerens data kan sendes (upstream). En stor del af de danske bredbåndsforbindelser er asymmetriske i dag med hurtigere overførselshastighed til brugeren end fra brugeren. Brugeren skal derfor bruge længere tid på at sende billeder, videoer med videre end på at modtage dem. Herudover stiller nye tjenester, der blandt andet gør brug af „peer-to-peer“-teknologi, krav til overførselshastighederne både til og fra brugeren.

Der er i 2007 blevet sat fokus på betydningen af upstreamhastigheder, og udviklingen følges blandt andet med udgangspunkt i, at brugernes aktive deltagelse ved skabelsen af indhold fremmer innovation, kreativitet og sociale relationer til gavn for alle. I 2007 blev der for andet år i træk truffet afgørelse om at nedsætte TDC's engrospriser for bredbåndsforbindelser (bit stream access) særligt for forbindelser med høje downstreamhastigheder til brugerne, priserne på landet og for oprettelse af bredbåndsforbindelserne. Dette vil understøtte konkurrencesituationen og skabe fundamentet for lavere priser for højere downstreamhastigheder.

På OECD's bredbåndsportal lå Danmark i 2007 på en 19. plads, hvad angår pris i US dollars pr. Mbit/s (17,7 dollars). Japan lå bedst med en pris pr. Mbit/s på kun 3,09 dollars efterfulgt af Frankrig (3,7 dollars) og Italien (4,61 dollars). 11 OECD-lande havde en højere pris pr. Mbit/s end Danmark, herunder Sverige og Island. I forhold til gennemsnitlig abonnementspris på bredbånd lå Danmark på en 7. plads, hvilket blandt andet er bedre end Frankrig, Italien, Holland og Korea. Danmark overgås af lande som Finland, Tyskland og Japan.

Kilde: OECD's bredbåndsportal

Den teknologiske udvikling bevirker en konstant sammensmeltning af net, tjenester, terminaler og markeder. Sammensmeltningen, eller konvergens, kan medføre nye produkter og forretningsmodeller til gavn for alle. Det forudsætter, at de rette rammebetingelser er til stede i form af en sammenhængende og koordineret regulering af infrastruktur og tjenesteudbud.

Der blev i 2007 foretaget et strategisk eftersyn af telereguleringen for at undersøge, om de overordnede rammebetingelser på teleområdet kan forbedres for at styrke innovation og fremme investeringer. Konklusionen af eftersynet var, at de eksisterende rammer generelt vurderes at understøtte udbydernes incitament til at konkurrere på telemarkedet. Eftersynet peger imidlertid også på en række områder, hvor justeringer i reguleringen bør overvejes for at forbedre rammerne for innovation og investeringer på markedet. Resultaterne af det strategiske eftersyn vil i relevant omfang blive inddraget i arbejdet med revisionen af teledirektivpakken, som EU-Kommissionen offentliggjorde forslag til i november 2007.

Brugen af frekvenser til for eksempel tv, bredbånd og telefoni får større og større betydning i Danmark, da flere og flere tjenester bliver trådløse. Derfor er den gældende frekvenslov under revision, og i juni 2007 blev der indgået en politisk aftale om den fremtidige frekvensadministration. Med revisionen bliver det fremover lettere for markedsaktørerne frit at bruge frekvenserne til det formål, som de finder bedst, og tillige handle med frekvenserne. Analyser viser, at de nye regler rummer mulighed for samfundsgevinster på op imod en milliard kroner årligt. Den nye frekvenslov forventes at blive fremsat i oktober 2008 med henblik på ikrafttræden den 1. januar 2009.

Især mobiltelefoner har fået en mere central rolle i alles hverdag. I dag er der over seks millioner mobilabonnenter i Danmark, og i takt med udbredelsen integreres flere og flere funktioner i mobiltelefonerne. Det er blandt andet mobilt bredbånd, mobil-tv, GPS, musikafspiller, kamera og mobiltelefonen som betalingsmiddel.

Antallet af 3G mobil-abonnenter er steget med over 100 procent fra 2006 til 2007, hvor antallet nåede cirka 490.000 abonnenter. Samtidig er dataoverførsel over mobiltelefonen seksdoblet fra 13 millioner megabyte i første halvår 2006 til 79 millioner megabyte i første halvår 2007. Endelig bliver sms, der blandt andet kan bruges til at sende påmindelser fra myndigheder og institutioner til borgerne, en mere og mere udbredt form for

kommunikation. Der blev i første halvår 2007 sendt 5,8 milliarder sms'er – en stigning på knap 11 procent siden andet halvår 2006.

Brug af mobiltelefonen i udlandet har hidtil været relativt kostbar. Danskere, som har haft mobiltelefonen med til udlandet, har derfor tit fået en slem overraskelse, når de har modtaget telefonregningen. Det skyldes taksterne for såkaldt international roaming, det vil sige prisen for at modtage og foretage en samtale, når man befinder sig i et andet land end det, man hører hjemme i. Det blev der gjort noget ved i 2007. Med kraftig støtte fra den danske regering blev der i EU gennemført en forordning, der betyder, at priserne for at ringe fra mobiltelefonen mellem EU-landene er faldet med 50 procent. Fra dansk side presses der på for, at forordningens anvendelsesområde skal udvides til tillige at omfatte sms, mms og andre datatjenester (dataroaming).

Internetdomænenavne er en vigtig del af internet-infrastrukturen. Det er derfor vigtigt, at der gælder faste og sikre rammer for internetdomænenavne. I slutningen af 2007 blev administrationen af internetdomænet .dk sendt i udbud. Målet med udbuddet er at fremme en dynamisk og kvalitetspræget udvikling i det danske internetsamfund og at udpege en administrator, der skal overholde de overordnede krav, som stilles i domæneloven. Fristen for indgivelse af tilbud er den 1. april 2008.

TDC's, Telias og Sonofons priser, som de opkræver af andre teleselskaber for at modtage trafik i disse tre selskabers mobilnet, er underlagt priskontrol. Den er baseret på en international sammenligning. Arbejdet med priskontrollen har til formål at sikre et sundt og velfungerende telemarked til fordel for brugerne, der dermed fremtidig vil kunne ringe billigere til dem, som har mobiltelefon. Den nuværende model for kontrollen, som 1. januar 2009 vil blive afløst af en ny metode, har medført, at priserne, der tidligere har ligget på en krone og fire øre, ved udgangen af 2007 var nede på 72 øre i minuttet, og gradvist nedsættes indtil 1. maj 2008, hvor priserne bliver 62 øre i minuttet.

For at sikre regeringens mål om, at de digitale muligheder udnyttes bedst muligt, skal den offentlige sektor levere en bedre, mere sammenhængende og effektiv digital service til borgere og virksomheder. Derfor har regeringen i samarbejde med Danske Regioner og KL lanceret den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi „Strategi for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010“, der kan løfte disse ambitioner og sikre Danmark en global førerposition inden for digital forvaltning.

Der er afsat 270 millioner kroner til udmøntning af strategiens tre overordnede indsatsområder: Bedre digital service, øget effektivisering og stærkere samarbejde. En fællesoffentlig styregruppe bestående af departementschefer samt KL og Danske Regioners administrerende direktører varetager den løbende opfølgning på strategien.

I oktober 2007 indgik regeringen, KL og Danske Regioner en aftale om obligatorisk anvendelse af syv sæt af åbne standarder for software i det offentlige til nye løsninger. Udbredte og anerkendte åbne standarder fremmer konkurrence og frit valg mellem flere producenter og leverandører på et område, hvor flere it-systemer og komponenter skal spille sammen.

Det bliver samtidig mere overskueligt at ændre opgaver og organisering uden at skulle udskifte IKT-løsninger. Samlet set giver den obligatoriske anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige et potentiale for højere effektivitet og bedre opgaveløsning, og det giver en bedre sammenhæng på tværs til gavn for borgere og virksomheder.

Der er en fælles interesse for at forbedre evnen til at gennemføre it-projekter blandt offentlige myndigheder, leverandører og interesseorganisationer. En af vejene hertil er at øge en organisations modenhed til succesfuldt at gennemføre it-projekter. Med en høj modenhed øger man sandsynligheden for, at projektets leverancer giver den ønskede nytteværdi, mens risikoen for budgetoverskridelser og projektforslis mindskes.

Derfor udarbejdede Videnskabsministeriet i 2006 en model til brug for vurdering af it-leverandørers og offentlige myndigheders modenhed. I 2007 er der arbejdet videre med modellens udbredelse. De første leverandører er blevet modenhedsvurderet efter modellen. Modellen er blevet indarbejdet i standardkontrakten for længerevarende, komplekse it-projekter, K02, hvor det er muligt at lade modenhed indgå som tildelingskriterie for både kunde og leverandør. K02 blev offentliggjort i november 2007, og der skal i 2008 igangsættes en række opfølgende aktiviteter i samarbejde med DANSK IT og IT-Branchen.

NemHandel er en fælles åben standard, som gør, at man nu kan handle elektronisk på tværs af brancher og sektorer. Fra lanceringen af NemHandel i oktober 2007 har hele den offentlige sektor understøttet modtagelse af NemHandel-fakturaer. De fælles åbne standarder betyder, at it-leverandører frit kan indbygge NemHandel-teknologien i deres eksisterende løsninger eller i helt nye løsninger. Den integration og sammenhæng, der understøttes med NemHandel, viser for alvor styrken ved åbne standarder.

Nationalt Videnscenter for Software blev etableret for en tre-årig periode i april 2006 for at understøtte regeringens softwarestrategi, herunder udbredelsen af open source-software i det offentlige. Et mål for centeret er at sikre, at det offentlige kun betaler udviklingen af et softwareprodukt én gang, og at afhængigheden af den enkelte leverandør reduceres. Centeret har i marts 2007 etableret en softwarebørs på softwareboersen.dk, som ved udgangen af 2007 indeholdt 26 open source-projekter, som enhver frit kan benytte.

Det er en central opgave for det nye innovationscenter for e-business i Århus, IBIZ, i samarbejde med private e-business-rådgivere at etablere et starthjælpsforløb. Forløbet skal gøre det mere trygt for små og mellemstore virksomheder at gøre sig de første erfaringer med konsulentbistand til e-business, herunder styrke kendskabet til blandt andet NemHandel. IBIZ er etableret i et samarbejde mellem de to godkendte teknologiske serviceinstitutter; Teknologisk Institut og DELTA. Rådet for Teknologi og Innovation har givet en bevilling på 21 millioner kroner til centret for perioden 2007 til 2010.

Videnskabsministeren godkendte i 2007 Alexandra Instituttet som nyt godkendt teknologisk serviceinstitut (GTS-institut) med fokus på „IKT-i-alling“.

Fremtidens digitale færdigheder

Danmark skal drage nytte af de digitale muligheder. Det kræver, at borgerne har de nødvendige kompetencer og færdigheder til at anvende den digitale teknologi og begå sig i vidensamfundet, og det kræver, at virksomhederne har adgang til de IKT-kompetencer, der er nødvendige for fortsat at kunne begå sig i den internationale konkurrence.

Fra studiestart 2007 var udbuddet af IKT-uddannelser på de danske universiteter styrket med ni nye uddannelser. Det styrkede udbud blev belønnet af de unge. Det samlede optag på de universitære IKT-uddannelser steg med 24 procent fra 2006 til 2007. Dermed kan Danmark se frem til et øget udbud af højtuddannede inden for IKT inden for en overskuelig årrække. Imidlertid er det vigtigt, at der fortsat er en dialog om, hvordan man yderligere styrker den positive udvikling. Der vil på længere sigt i stigende grad være behov for arbejdskraft med videregående uddannelser inden for IKT, hvorfor der afsættes særlige midler til at skaffe flere IKT-uddannede. Uddannelsesudbuddet inden for IKT på universiteterne styrkes yderligere af, at Akkrediteringsrådet i 2007 godkendte endnu en universitetsuddannelse inden for IKT.

Regeringen offentliggjorde i juni 2007 en national strategi for e-læring. Formålet med strategien er at øge anvendelsen og kvaliteten af e-læring i Danmark med henblik på at styrke den generelle indsats for at udvikle danskernes færdigheder og kompetencer. I september 2007 offentliggjorde regeringen en pulje til udvikling af e-læringsuniverser rettet mod børn og unge. Fokus for puljen er udvikling af fritidsuniverser, som inddrager børn og unges medievaner til læringsformål inden for naturvidenskab og fremmedsprog.

Med henblik på at udbrede anvendelsen og styrke kvaliteten af IKT-støttet læring på universiteterne har regeringen i den nationale strategi for e-læring afsat puljemidler til IKT-støttede læringsprojekter. Der gives støtte til udvikling og omstilling af IKT-støttede læringsforløb, herunder e-læring, og universiteterne kan ansøge om midlerne i 2008.

Som opfølgning på strategien nedsættes også en arbejdsgruppe, der skal give forslag til styrkelse af universitetsunderviserens IKT-pædagogiske kompetencer. Endelig blev lanceringen af strategien fulgt op af en konference om IKT-støttet læring på universiteterne i februar 2008.

Der er en stor efterspørgsel efter øget IKT-arbejdskraft. Udover den generelle efterspørgsel er der også et ønske om øget kvindelig IKT-arbejdskraft. Blandt mulighederne for at afhjælpe denne efterspørgsel er en opkvalificering af medarbejdere med korte it-uddannelser. Regeringen har desuden fremlagt en plan for international rekruttering med forslag om, at det skal være lettere for velkvalificerede udlændinge at få adgang til arbejde i Danmark. Regeringen ønsker at nedsætte beløbsgrænsen i jobkortordningen, udvide ordningens positivliste og indføre en vækstliste som supplement til positivlisten. Dertil foreslås, at Green Card-ordningen udvides, og at der indføres en koncernopholdstilladelse, som giver udlændinge mulighed for at flytte mellem en koncerns filialer i Danmark og i tredjelande. For at tiltrække og fastholde udenlandske forskere og nøglemedarbejdere

foreslås en udvidelse af forskerskatteordningen, så det bliver muligt at vælge mellem enten tre år på 25 procent beskatning eller fem år på 33 procent.

Regeringen arbejder for, at IKT skal være for alle. Det gælder ikke mindst for borgere med handicap, hvor der er særlige krav til funktionalitet og brugervenlighed i forbindelse med digital teknologi.

Som en del af aftalen mellem regeringen, KL og Danske Regioner om anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige er det fra 1. januar 2008 obligatorisk for de offentlige myndigheder, at nye hjemmesider skal være tilgængelige for borgere med handicap. Samtidig styrkes rådgivningsarbejdet, og der offentliggøres en webbaseret vejledning, der gør det nemmere at lave tilgængelige hjemmesider.

De offentlige hjemmesider vil blive testet en gang årligt for tilgængelighed. Resultaterne for hver enkelt hjemmeside offentliggøres på itst.dk.

Videnskabsministeriet har i 2007 igangsat et it-færdighedsbarometer, som løbende overvåger danskernes it-færdigheder. Den seneste måling viste, at to ud af tre danskere har gode eller meget gode almene it-færdigheder. Men det kan blive endnu bedre.

I december 2007 offentliggjorde Videnskabsministeriet fem nye, målrettede initiativer til cirka 11 millioner kroner med fokus på de it-svage grupper. Initiativerne sættes i værk i løbet af 2008 og sigter primært mod at udvikle de svage gruppers it-færdigheder ved blandt andet at vise potentialet ved anvendelse af IKT i hverdagen.

Med etableringen af portalen it-borger.dk i 2007 er der skabt en samlet indgang til information og værktøjer om it- og telekommunikation. Blandt de værktøjer, it-borger.dk stiller til rådighed, er en selvtest på it-færdighedsbarometeret, bredbåndsmåleren og teleguiden.

Teleguiden giver borgerne mulighed for at sammenligne teleselskabers priser og vilkår ud fra egne forhold. Med bredbåndsmåleren kan man måle sin egen bredbåndshastighed.

Sikker og tryk anvendelse af IKT

Mulighederne for at kommunikere digitalt øges hele tiden. Det samme gør befolkningens evne til at bruge de digitale muligheder. Men anvendelsen af de digitale løsninger kræver, at man kan føle sig sikker og tryk ved at bruge dem. Det kræver udvikling af en sikker infrastruktur, fokus på klare regler for håndtering af digitale informationer og tjenester samt målrettet oplysning om, hvordan man færdes sikkert og trykt på internettet og anvender de mange digitale løsninger.

Den digitale signatur er et væsentligt element i at sikre trygheden og sikkerheden ved brugen af de digitale løsninger. Den digitale signatur giver mulighed for at kryptere personlige oplysninger og at sikre, at personlige data håndteres, således at privatlivets fred bevares.

Digital signatur nummer én million blev udstedt i juni 2007. Ved udgangen af 2007 var der udstedt godt 50.000 yderligere signaturer.

Kilde: IT- og Telestyrelsen

I 2007 er den digitale signatur blevet videreudviklet til også at være mobil. Med den mobile digitale signatur har borgerne endnu bedre muligheder for at kommunikere sikkert og trykt med den offentlige sektor og de private virksomheder, der anvender signaturen. Den fortsat øgede udbredelse af den digitale signatur vidner om, at et stadigt stigende antal borgere og virksomheder ønsker at benytte sig af muligheden for sikker digital kommunikation.

I løbet af 2008 lanceres næste generation af den digitale signatur. Centrale krav til den nye digitale signatur er øget sikkerhed, brugervenlighed og mobilitet.

Arbejdet med at sikre privatlivets fred i en digitaliseret verden skal til stadighed tilpasses i takt med den løbende udvikling. Privacy Forum, som regeringen nedsatte i 2006 med åben deltagelse, har i løbet af 2007 i fire arbejdsgrupper udviklet ideer og anbefalinger, der kan være med til at sikre, at brugen af IKT sker med respekt for hensynet til privatlivets fred. På baggrund af dette arbejde er der i slutningen af 2007 produceret et idékatalog med ideer til sikring af privatlivets fred.

Øget sikkerhed og tryk skal ligeledes skabes gennem målrettet oplysning. Netsikker-nu!-kampagnen satte i oktober 2007 fokus på seniorernes tryk på internettet. Kampagnen blev arrangeret i fællesskab mellem offentlige og private parter. Kampagnen havde over 23.000 deltagere i de forskellige kampagneaktiviteter.

It-sikkerhedspanelet har i 2006 og 2007 rådgivet Videnskabsministeriet om it-sikkerhedsmæssige forhold, der kan fremme en generel it-sikkerhedskultur og derved bidrage til øget tryk og tillid i anvendelsen af it. Panelets kommissorium udløb med udgangen af 2007. Panelet var et eksempel på et stadig tættere samarbejde inden for it-sikkerhedsområdet.

Det sker desværre stadig, at internettet bliver brugt til ulovlige formål som for eksempel udbredelse af børnepornografi. For at styrke bekæmpelsen af børnepornografi på internettet er der nedsat et tværministerielt embedsmandsudvalg, som skal fremlægge en handlingsplan i løbet af andet kvartal 2008.

Det er vigtigt at kunne løse udfordringen med at sikre tillid til de it-systemer og den digitale infrastruktur, som det moderne velfærdssamfund bygger på. Det er afgørende for myndigheders og virksomheders daglige arbejde, at de har en konstant og sikker adgang til internettet. It-sikkerheden i staten skal derfor være helt i top.

For at højne statens it-sikkerhed skulle statens institutioner senest med udgangen af 2006 have implementeret den fælles standard for informationssikkerhed, DS 484. I første kvartal af 2007 blev det undersøgt, hvor langt institutionerne var nået med arbejdet. Undersøgelsen viste, at implementeringen samlet set er tilfredsstillende. Der vil i de kommende år blive arbejdet videre på at udbygge et stærkt grundlag for gensidig tillid i og til den offentlige sektor blandt andet gennem vejledninger, workshops og erfaringsopsamling på best practice.

Værdifuldt digitalt indhold og nye muligheder

Det er det digitale indhold, der giver værdi og nye muligheder for den enkelte. Derfor lægger regeringen i „Strategi for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010“ vægt på, at digitale løsninger etableres med udgangspunkt i brugerne. Det skal være løsninger, som kan bruges i hverdagen af borgere og virksomheder.

Danmark har en styrkeposition inden for udviklingen og brugen af mobile indholdstjenester og produktion af serviceydelser på internettet. Inden for de kommende år må det forventes, at brugen af indholdstjenester vokser betydeligt – blandt andet i forbindelse med øget brug af sociale netværk via de digitale muligheder og internetbaserede computerspil.

Med lanceringen af borger.dk er der etableret en samlet indgang til offentlige digitale informationer og selvbetjening. Borger.dk giver adgang til informationer og selvbetjening på tværs af den offentlige sektor. På den måde udgør borger.dk en samlet indgang til alle borgerrettede, digitale tilbud fra det offentlige. Samtidig vil borger.dk medvirke til, at digitale løsninger og indhold på borger.dk kan stilles til rådighed på myndighedernes egne hjemmesider.

Regeringen, Danske Regioner og KL har besluttet, at der skal ske en omfattende udbygning af borger.dk, så hver borger får en „Min Side“ baseret på en fælles offentlig log-in løsning. „Min Side“ giver et samlet overblik og adgang til offentlige selvbetjeningsløsninger og indhold, der er relevante for den enkelte borger. Det kan for eksempel være flyttemeddelelser, ansøgning om lægeskift eller optagelse i dagtilbud. Borger.dk vil i 2008 også lancere digitale „borgertemaer“, hvor offentlige myndigheder arbejder sammen på tværs for at udvikle sammenhængende digitale løsninger, som tager udgangspunkt i borgernes konkrete hverdagsbehov.

Den digitale kommunikation med virksomhederne skal ligeledes foregå så let som muligt. Derfor vil virk.dk blive videreudviklet med en „Min Side“ for virksomheder i tråd med „Min Side“ på borger.dk, så hver enkelt virksomhed kan udvælge de relevante digitale løsninger. På sundhedsområdet har borgerne ligeledes en nem og hurtig digital indgang i form af sundhed.dk.

Siden 2001 har konkurrencen „Bedst på Nettet“ været afholdt årligt. Konkurrencen er med til at sikre let adgang til offentlige digitale services samt fremme udviklingen af de offentlige hjemmesider. Det sker ved vurdering af et stort antal offentlige hjemmesider inden for kategorier som digital selvbetjening, brugervenlighed, tilgængelighed og åbenhed. „Bedst på Nettet“ har et andet og bredere sigte end den årlige tilgængelighedstest af offentlige hjemmesider.

Selvom Danmark er blandt de førende lande inden for IKT, er det vigtigt, at vi ikke stiller os tilfredse med, hvor vi er nået til, men at vi også fokuserer på, hvordan vi i fremtiden kan skabe nye muligheder med IKT. Derfor arbejder regeringen også for at styrke den danske IKT-forskning. Danske styrkepositioner inden for IKT-forskning og -udvikling kan for

eksempel udnyttes til at øge mulighederne for internationale samarbejder og sikre, at danske videnmiljøer kan tiltrække udenlandsk finansiering med videre.

Det Strategiske Forskningsråd udmønter en pulje fra forskningsreserven, hvor der i løbet af 2007 og 2008 kan ansøges om 70 millioner kroner til forskning inden for ”IKT-i-aling”, digital forvaltning og effektiv servicelevering. I 2007 blev der under denne pulje givet fire bevillinger til et samlet beløb på cirka 29 millioner kroner.

I perioden 2005 til 2008 er der afsat 277 millioner kroner til forskning i tværgående brug af nano-, bio- og IKT-teknologi under Det Strategiske Forskningsråd. I 2007 resulterede dette i fem bevillinger på i alt cirka 43 millioner kroner til projekter med et klart IKT-forskningsindhold.

EU har på det 7. rammeprogram afsat godt ni milliarder euro til forskning inden for IKT i perioden 2007 til 2013. I 2007 blev der udbudt midler for cirka én milliard euro, hvoraf Danmark søgte om 1,28 procent af midlerne. Regeringen satser på forskning, og arbejder derfor på at fordoble det danske udbytte af rammeprogrammet. Hvis det skal nås, er det nødvendigt, at antallet af ansøgninger fra danske forskergrupper og virksomheder om projekter i IKT-programmet øges.

It-væksthuset 5te, der har til huse på IT-Universitetet faciliterer samarbejdsprojekter og aktiviteter, der skal skabe vækst og fornyelse på basis af danske forskningsmæssige spidskompetencer på it-området.

Hvad angår mobil-tv, tog EU-Kommissionen i 2007 initiativ til at tilføje DVB-H til listen over standarder på området for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. I udbuddet af digitalt tv i Danmark er det gjort til et skønhedskriterium ved valg af byder, om gatekeeper vil tilbyde mobil-tv efter DVB-H-standarden.

I juni 2007 indgik mediaaftalekredsen og teleforligskredsen en politisk aftale med regeringen om den overordnede fordeling af de otte landsdækkende digitale sendenet (MUX). De digitale sendenet bliver ledige ved overgangen fra analog til digital sendeteknik ved udgangen af oktober 2009. Aftalen betyder, at seks MUX afsættes til digitalt tv, hvoraf det ene bruges til forsøgs- og forskningsformål i en tidsbegrænset periode på ét år fra 1. november 2009 til 31. oktober 2010. Der er endvidere afsat to MUX i en innovationsreserve, der har til formål at sikre, at Danmark trygt kan møde teknologiske forandringer og sikre et alsidigt og innovativt dansk medie- og kommunikationssamfund i fremtiden.

